

AVANÇ BUTLLETÍ CLIMÀTIC MENSUAL. JUNY DE 2009

Termomètricament el mes ha resultat càlid¹ a pràcticament tot Catalunya i fins i tot molt càlid, amb anomalies entre 3 i 4,5 °C respecte la mitjana climàtica, a les comarques del Priorat i la Terra Alta, al massís dels Ports i a gran part de la Ribera d'Ebre, així com a la ciutat de Barcelona. Només a les parts més elevades del Ripollès ha resultat termomètricament normal. Pel que fa a les precipitacions, el juny ha estat sec en general, arribant a ser molt sec a gran part de la franja litoral, així com al prelitoral central i en alguns punts de les muntanyes de Prades i del Pla de Lleida.

La configuració sinòptica al llarg dels primers nou dies del mes de juny s'ha caracteritzat per la presència d'una gran àrea depressionària que es va ubicar al nord de la península Ibèrica. Va afectar Catalunya entre els dies 4 i 9, en forma de dos episodis, que van provocar precipitacions i que van acumular quantitats importants a la meitat nord del Principat:

- El primer episodi es va ubicar temporalment entre els dies 4 i 7, les pluges van ser generals, si bé aquestes van ser més importants al Prepirineu i quadrant nord-est del país, tal com mostren les precipitacions registrades a les Estacions Meteorològiques Automàtiques (EMA) gestionades pel Servei Meteorològic de Catalunya (SMC): al Port del Comte (2.300 m) a la comarca del Solsonès es van acumular 42,2 mm; a la Pobla de Segur (el Pallars Jussà) es van registrar 41,1 mm; i a Espolla (l'Alt Empordà), 41,0 mm.
- El segon episodi, molt més modest en totals acumulats, va afectar Catalunya entre els dies 8 i 9. Les precipitacions més destacades registrades a les EMA gestionades pel SMC van ser: 21,6 mm a Perafita (Osona); 12,8 mm a Orís (Osona); i 12,7 mm a Cadí Nord (2.149 m)-Prat d'Aguiló a la comarca de la Cerdanya.

A partir del dia 10, si bé la meteorologia va estar dominada per les configuracions anticiclòniques, fet que va provocar un augment significatiu de la temperatura, es van produir quatre episodis que van estar marcats per fortes tempestes, especialment de mitja tarda, que van afectar sobretot a la meitat nord del país:

¹ L'anàlisi termopluiomètrica s'ha elaborat a partir de dades encara no validades, i, per tant, és susceptible de possibles modificacions posteriors.

Els valors mitjans climàtics que s'han utilitzat s'han extret de:

Martín-Vide, J.; Raso Nadal, J. M.: *Atlas climàtic de Catalunya*. Període 1961-1990.

Al llarg de tot l'informe, s'expressen la temperatura (T) en graus Celsius (°C) i les quantitats de precipitació (PPT) en mil·límetres (mm), unitat equivalent a litres per metre quadrat.

Quan s'efectua la comparació entre la precipitació acumulada i la temperatura mitjana i els seus corresponents valors mitjans climàtics, s'adopten els criteris següents:

Qualificació	PPT total enregistrada respecte de la mitjana climàtica	Qualificació	Diferència entre la temperatura mitjana i la mitjana climàtica
molt sec	< 30%	molt càlid	≥ +3,0 °C
sec	entre 30% i 90%	càlid	entre +3,0 °C i +0,5 °C
normal	entre 90% i 110%	normal	entre +0,5 °C i -0,5 °C
plujós	entre 110% i 190%	fred	entre -0,5 °C i -3,0 °C
molt plujós	> 190%	molt fred	≤ -3,0 °C

- Entre els dies 13 i 16 una debilitació de l'anticicló va afavorir el creixement de núvols convectius que van afectar sobretot a àrees de muntanya de la meitat nord del país. Les precipitacions més destacades registrades a les EMA gestionades pel SMC van ser: els 36,9 mm que es van registrar a Núria (1.971 m) a la comarca del Ripollès; els 20,1 mm que es van acumular a Ulldeter (2.367 m) a la comarca del Ripollès; a Sasseuva (2.226 m) a la comarca de la Val d'Aran es van registrar 13,9 mm.
- El pas d'una línia d'inestabilitat que va fregar la meitat nord del Principat va provocar tempestes que van ser importants a la part oriental del Pirineu i del Prepirineu. Les precipitacions més destacades registrades a les EMA gestionades pel SMC van ser: 74,8 mm a Orís (Osona); 53,2 mm a Sant Pau de Segúries (el Ripollès); i 52,9 mm a Montesquiú (Osona).
- La debilitació de l'àrea d'altres pressions juntament amb una depressió ubicada al nord-oest de la península Ibèrica, va provocar una nova tongada de tempestes entre els dies 24 i 26. Les precipitacions més destacades registrades a les EMA gestionades pel SMC van ser: 63,4 mm a la Vall d'en Bas (la Garrotxa); 54,5 mm a Olot (la Garrotxa); 52,3 mm a Organyà (l'Alt Urgell).
- Una situació molt semblant a l'anterior però molt més modesta en quantitats acumulades, va provocar tempestes entre els dies 28 i 30. Les precipitacions més destacades registrades a les EMA gestionades pel SMC van ser: 35,8 mm a Viladrau (Osona); 27,3 mm a Malniu (2.310 m) a la comarca de la Cerdanya; i 23,3 mm al Lac Redon (2.247 m) a la comarca de la Val d'Aran.

D'aquesta manera, el juny ha estat sec en general, arribant a ser molt sec (precipitació inferior al 30% de la mitjana climàtica) a gran part de la franja litoral, així com al prelitoral central i en alguns punts de les muntanyes de Prades i del Pla de Lleida. Per contra, ha resultat un mes lleugerament plujós al centre de la comarca de l'Alt Urgell, a l'extrem nord d'Osona i a l'àrea del Cap de Creus. Finalment, la precipitació caiguda durant el mes de juny ha estat propera a la mitjana climàtica en punts localitzats de l'Anoia, del Pla d'Urgell, del massís del Montseny i del Prepirineu (figura 1).

La taula següent mostra els valors mensuals per sobre de 100 mm assolits a les EMA gestionades per l'SMC durant el mes de juny, on es pot observar que les quantitats més importants s'han registrat al Pirineu i al Prepirineu:

Nom de l'EMA	Comarca	PPT (mm)
Sant Pau de Segúries	el Ripollès	132,2
Orís	Osona	131,7
Montesquiú	Osona	121,7
Malniu (2.310 m)	la Cerdanya	112,7
Guardiola de Berguedà	el Berguedà	107,9
Lac Redon (2.247 m)	la Val d'Aran	106,7

Cal recordar que a l'àrea del Pirineu i del Prepirineu, l'estiu climàtic (període que abraça els mesos de juny, juliol i agost) és el període més plujós de l'any amb uns totals climàtics mensuals que superen sense dificultat els 100 mm. És per aquesta raó, que en aquestes zones i malgrat que els totals mensuals registrats en algunes EMA s'ha situat per sobre del centenar de mil·límetres, al comparar la pluja registrada al llarg del mes de juny de 2009 amb la mitjana climàtica corresponent, els mes acaba resultant normal o lleugerament plujós i, fins i tot, sec a gran part de la serralada pirinenca i prepirinenca.

Termomètricament, el mes de juny ha estat un mes càlid a pràcticament tot Catalunya i, fins i tot, ha resultat molt càlid, amb anomalies entre 3 i 4,5 °C respecte la mitjana climàtica, a les comarques del Priorat i la Terra Alta, al massís dels Ports i a gran part de la Ribera d'Ebre, així com a la ciutat de Barcelona. Només a les parts més elevades del Ripollès ha resultat termomètricament normal (figura 2).

Les anomalies positives més destacades enregistrades a les EMA gestionades per l'SMC són les que es presenten a la taula següent, destacant la part baixa de la depressió de l'Ebre:

Nom de l'EMA	Comarca	Anomalia (°C)
Falset	el Priorat	+4,4
Margalef	el Priorat	+4,2
PN dels Ports	el Baix Ebre	+4,0
Riba-roja d'Ebre	la Ribera d'Ebre	+4,0

Cal remarcar que si agafem les dades manuals de l'Observatori Fabra de propietat de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona i ubicat a la Serralada de Collserola (el Barcelonès), els 23,0 °C de temperatura mitjana col·loquen el juny de 2009 com el tercer més càlid de la sèrie 1914-2009 només darrere precisament dels anys 2003 (25,6 °C) i 2005 (23,4 °C).

Figura 1:

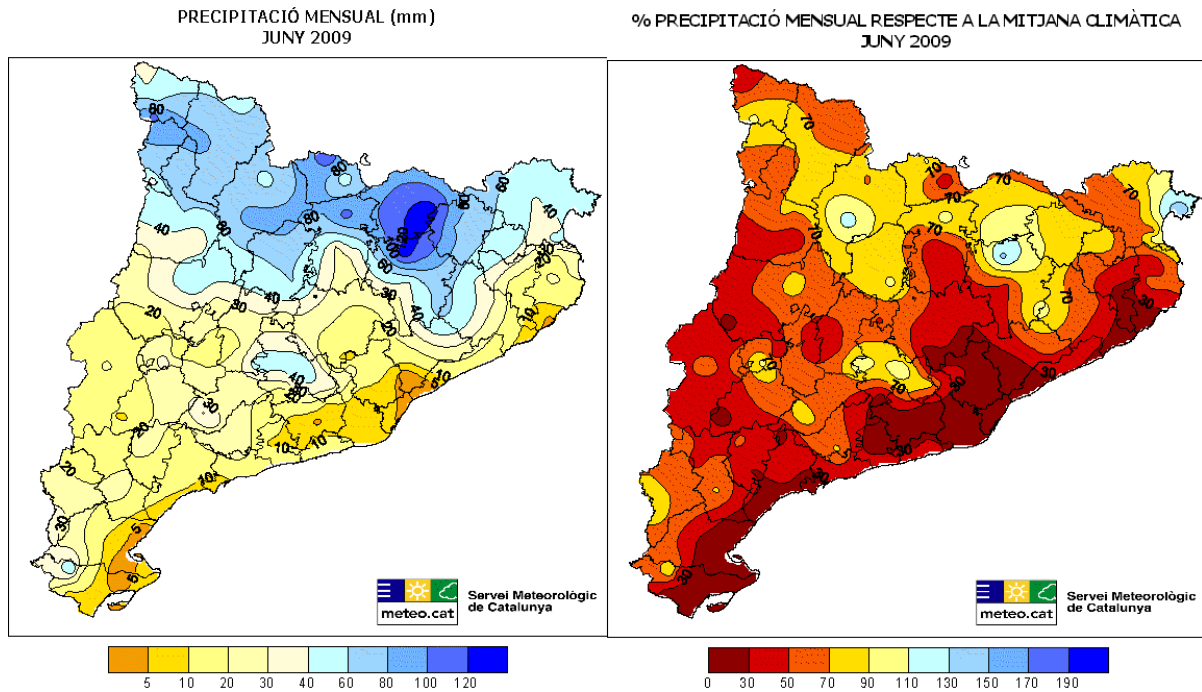

Figura 2:

